

IFCC Etik Rehberi 2021

Ön Söz

Uluslararası Klinik Kimya ve Laboratuvar Tıbbı Federasyonu'nun (IFCC) Etik Rehberi, klinik laboratuvarcılarının mesleki uygulamalarındaki etik ilkeleri ve standartlarını ortaya koymaktadır. Ulaşılması mümkün olan en yüksek etik standartları uygulama gerekliliği, tüm uzmanlık ve iş deneyimi seviyelerindeki çalışanları eşit derecede zorlamaktadır.

Bu Kurallar, üç sorumluluk hedefine odaklanmakta ve yapısal olarak, 1978'de o zamanki ABD Ulusal Biyomedikal ve Davranışsal Araştırma Konularını Koruma Ulusal Komisyonu tarafından oluşturulan Belmont Raporu'nda belirtilen ilkeleri esas almaktadır; bu ilkeler, insana ait tanısal tıbbi laboratuvar çalışmaları için o zamandan beri geçerliliğini korumaktadır.

1. Hastaya Karşı Olan Sorumluluklar

1. Klinik laboratuvarcılar, sağladıkları laboratuvar hizmetlerinin kalitesinden ve doğruluğundan tümüyle sorumludur.
  - a. Bu yükümlülük, muhakeme ve uygulamada bireysel liyakatı sağlamayı ve hastayı başkalarının yetersiz, etik olmayan veya yasa dışı uygulamalarından korumaya çalışmayı içermektedir.
2. Yüksek mesleki uygulama standartlarını sağlamalıdır.
  - a. Laboratuvar testlerinin kurulmasında, uygulanmasında ve sürekli olarak değerlendirilmesinde sağlam muhakeme yapmalıdır.
3. Hasta bilgilerinin ve test sonuçlarının mutlak şekilde gizliliğini sağlamalı, böylece hastaların onurunu ve hastalardan elde edilen numunelerin mahremiyetini korumalıdır.
  - a. Test istemi yapan hekimlere ve diğer ilgili sağlık çalışanlarına doğru sonuçlar ve hastaların sonuçları hakkında uygun yorumlar sağlamalıdır.

2. Mesleğe ve Meslektaşlara Karşı Olan Sorumluluklar

1. Klinik laboratuvarcılar, meslek onurunu ve saygınlığını korumalı ve sürdürmeli; çevrim içi de dahil olmak üzere tüm ortamlarda dürüstlük, doğruluk ve güvenilirlik bakımından mesleğin itibarını sağlamak için çaba göstermelidirler.
2. Bilgi birikimini geliştirerek, hastaya fayda sağlayan bilimsel gelişmeleri benimseyerek, yüksek uygulama ve eğitim standartlarını koruyarak ve mesleğin tüm üyeleri için güvenli ve adil sosyo-ekonomik çalışma koşullarını araştırarak mesleğin ilerlemesine katkıda bulunmalıdırlar.
3. Hizmet verilen hastalara kesintisiz yüksek standartta bakım sağlamak için, diğer sağlık çalışanları ile işbirliği içinde ve saygın çalışma ilişkileri kurmaya aktif olarak çaba göstermelidirler.
4. Gerek üreticiler, tedarikçiler ve rakiplerle, gerekse klinisyen ve hastalarla olan iş ilişkilerinde dürüstlük ve tutarlılık göstermelidirler.
5. Genç araştırmacılara ve özellikle kendi denetimleri altında bulunanlara, mesleki gelişim ve ilerlemelerinde rehberlik etmeli ve onlara yardımcı olmaya çalışmalıdırlar.

3. Toplum Karşı Olan Sorumluluklar

1. Özerk bir mesleğin uygulayıcıları olarak, klinik laboratuvarcılarının da kendi mesleki yeterlilik alanları üzerinden toplumun genel refahına katkıda bulunma sorumluluğu vardır.
2. Klinik laboratuvar tıp bilimi uygulamaları hakkındaki ilgili yasa ve yönetmeliklere uygun hareket etmelidirler. Vicdanları ve yetenekleri dahilinde, mesleğin bağlı olduğu yüksek özen ve uygulama standartlarını karşılamayanları etkin bir şekilde değiştirmeye çalışmalıdırlar.
3. Klinik laboratuvar hizmet finansmanının bilimsel olarak uygun, doğru ve maliyet etkin bir şekilde uygulanmasını sağlayarak, israfa, özellikle klinik yararsızlığa, verimsizliğe ve gereksiz araştırma tekrarlarına karşı koruma sağlamalıdırlar.

Bu ilkelere kesinlikle bağlı kalacağına söz vererek ve mesleki yaşamı boyunca bu ilkelere uyarak, her laboratuvarcı, kendi laboratuvarının klinisyenlere ve hastaya sağladığı hizmetlerin gerekli kalitesini ve doğruluğunu garanti etmek için üzerine düşeni yapmalıdır.

Yazar: IFCC Etik Görev Gücü

Gözden geçirme ve Onay: IFCC Yönetim Kurulu, 28 Temmuz 2021